

Handläggare
Blagica Kaleova Bodén
Telefon:

Till
Förskolenämnden
2024-01-23

Motion om gör det enklare att starta och bedriva föräldrakooperativ

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/1022

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motionen *Gör det enklare att starta och bedriva föräldrakooperativ* till förskolenämnden för yttrande.

I motionen föreslås att berörda nämnder ges i uppdrag att avskaffa avgiften för den som ansöker om godkännande att starta föräldrakooperativ och att berörda nämnder ges i uppdrag att utreda hur staden kan underlätta det administrativa arbetet för föräldrakooperativ. I motionen belyses bland annat den ekonomiska aspekten i föräldrakooperativens verksamhetsdrift

Förvaltningens samlade bedömning är att avgifterna inte utgör ett hinder för den som vill bedriva verksamhet långsiktigt och att det idag inte finns någon grund för att avskaffa avgiften för den som ansöker om godkännande att starta föräldrakooperativ. Vidare anser förvaltningen att det idag inte heller finns något behov av att utreda hur det administrativa arbetet för föräldrakooperativ kan underlättas.

Förvaltningen föreslår att förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förskoleförvaltningen
Förskoleavdelningen

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel
Fax

<https://start.stockholm/>

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen om "Gör det enklare att starta och bedriva föräldrakooperativ" av Linnéa Vinge (SD) till förskolenämnden för yttrande senast den 14 februari 2024. I

motionen föreslås att kommunen ska göra det enklare för föräldrakooperativen att starta och bedriva förskoleverksamhet.

Av motionen framgår att från och med den 1 januari 2019 gäller nya bestämmelser vid ansökan om godkännande av huvudmän för fristående förskola enligt skollagen, vilket ger kommunerna rätt att ta ut en avgift för de kostnader som uppkommer i samband med prövningen.

I motionen anförs vidare att föräldrakooperativets syfte inte är att göra ekonomisk vinst, vilket gör att de ekonomiska förutsättningarna ofta skiljer sig åt från många andra fristående förskolor. Enligt motionen är föräldrarna ofta vikarier och städare i verksamheterna. Därtill är det ett tungt administrativt arbete att bedriva föräldrakooperativ.

För att underlätta det ekonomiskt för de föräldrar som vill bedriva förskola föreslås i motionen att nämnden ges i uppdrag att avskaffa avgiften för den som ansöker om godkännande att starta föräldrakooperativ och att nämnden utreder hur kommunen kan underlätta det administrativa arbetet för föräldrakooperativ

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom myndighetsavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 15 januari 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 17 januari 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den 1 januari 2019 trädde ikraft nya och skarpare tillståndskrav för den som ansöker om godkännande om att starta fristående förskola i enighet med 2 kap. 5 § skollagen.¹ De ökade kraven på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar som sökanden ska uppfylla innan verksamhetsstart, infördes för att säkerställa att en blivande huvudman har förutsättningar att bedriva och erbjuda barn och deras vårdnadshavare en högkvalitativ och långsiktig verksamhet samt för att förhindra etablering av oseriösa aktörer inom branschen. Tillståndsprövningen blev därmed mer omfattande och tidskrävande.

Lagändringen innebär att den kommun som handlägger ärenden om godkännande av en fristående huvudman får ta ut en avgift för ansökningar om godkännande enligt 2 kap. 5 d § skollagen. Vidare

framgår av 2 kap. 5-6 §§ kommunallagen att kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Avgifterna får inte vara högre än motsvarande kostnad för tjänsten.

Ansökan om godkännande som huvudman för en ny fristående förskola och ansökan om godkännande som ny huvudman för en befintlig förskola är avgiftsbelagda sedan den 1 januari 2021. Förvaltningen tar ut idag en avgift på sammanlagt 25 000 kronor och tas ut i två steg, 5 000 kronor i startavgift och därefter 20 000 kronor för fortsatt prövning.²

Av förarbetena till den nya lagändringen framgår att den utökade tillståndsplikten som regeringen föreslår innebär en prövning av omständigheter och faktorer som utföraren måste kunna hantera för att bedriva verksamhet på ett godtagbart sätt. Regeringen bedömde att denna belastning bör kunna hanteras av både större som mindre aktörer. Regeringens bedömning var därför att det bör vara möjligt, även för mindre utförare, att utan någon större administrativ börda ansöka om tillstånd och leva upp till kraven för att beviljas tillstånd. Mot bakgrund av att det rör sig om skattefinansierad verksamhet som riktar sig till skyddsvärda grupper, bedömde regeringen att även konsekvenserna av dessa krav är proportionerliga i förhållande till intresset av att införa dem.³

Vid utformningen av avgifterna har nämnden tagit i beaktande risken för att mindre aktörer så som ekonomiska föreningar, ideella föreningar, stiftelser och mindre aktieföretag inte längre skulle kunna ansöka om godkännande eftersom de ekonomiska resurserna inte är lika stora som hos större aktieföretag. För att den som söker inte betalar mer än vad utredningens faktiska kostnad är, och för att efterleva självkostnadsprincipen tar nämnden ut avgifterna i två steg, startavgift och prövningsavgift. Sökanden som inte har de grundläggande förutsättningarna för att bedriva verksamhet får avslagsbeslut tidigt i ansökningsärendet och betalar därför inte för prövningsavgiften, vilken är den betydande avgiftsdelen.

Förutom för tillståndsprövning, ansvarar kommunen enligt skollagen även för tillsyn över kommunens fristående förskolor, inklusive föräldrakooperativ. Beträffande den administrativa bördan för huvudmän som bedriver föräldrakooperativ menar förvaltningen att det i tillsynsärendena som förvaltningen utreder, inte har framkommit sådana uppgifter som föranleder misstankar om att föräldrakooperativ har ekonomiska svårigheter som grundar sig i

---

² I och med ytterligare lagkrav tillkommit lagstiftningen kan avgiftsnivåerna kan komma att ändras framöver.

³ Prop. 2017/18:158, s.98

just verksamhetens administrativa börda. Förvaltningens uppfattning är däremot att föräldrakooperativens ekonomiska utmaningar i det fall de uppstår, snarare grundar sig i huvudmannens bristande insikt i aktuell lagstiftning samt förmåga att planera och organisera verksamheten ekonomiskt långsiktigt.

En huvudman som bedriver förskola oavsett bolagsform, ska vara lämplig och ha insikt i gällande lagstiftning, inklusive det ekonomiska regelverket som gäller för bolagsformen samt hur verksamheten ska bedrivas ekonomiskt hållbart så att den bär sina kostnader. Huvudmannen bör därför ha en god verksamhetsplanering och organisation så att administrationen inte blir betungande för verksamhetens ekonomi. En huvudman som inte tar ansvar för bolagets ekonomi, saknar insikt enligt lagstiftningen och är därmed inte lämplig att bedriva förskoleverksamhet. Huvudmannen kan då inte erbjuda barnen en utbildning av hög kvalitet, vilket barnen har lagstadgad rätt till.

Förvaltningens samlade bedömning är att avgifterna inte utgör ett hinder för den som vill bedriva verksamhet långsiktigt, oavsett bolagsform. Förvaltningen anser därför mot det som anges ovan, att det idag inte finns någon grund för att avskaffa avgiften för den som ansöker om godkännande att starta föräldrakooperativ.

Förvaltningen anser vidare mot ovanstående att det idag inte finns något behov av att utreda hur det administrativa arbetet för föräldrakooperativ kan underlättas.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Åsa Strand
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Motion om göra det enklare att starta och bedriva föräldrakooperativ av Linnéa Vinge (SD)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2024-01-08
Åsa Strand, Avdelningschef	2024-01-08